

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt tres Indices, unus Titulorum initio Operis, duo rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem, prior quidem super Tomum praesentem, alter compendiosus super Universum Jus Canonicum

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

Titulus XXVII. De Clerico Excommunicato, Deposito, vel Interdicto ministrante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75255)

p. 1. §. 7. n. 10. Clar. §. Blasphemia n. 3. Pirhing hic n. 12. König ibid. n. 4. fin. Hinc considerata sunt Statuta particularia locorum. In aliquibus Provinciis Blasphemi puniuntur fustigatione, sectione linguæ, vel amputatione labii &c. Engl hic n. 3. Commutantur tamen hæ pœnæ aliquando in arbitrias ex qualitate personæ, scilicet ætate, & dignitate illius, ac qualitate Blasphemæ, si levis fuerit, aut sine sufficienti deliberatione, ex subitaneo impetu iræ, aut in ebrietate, ut n. 18. dixi prolata.

21 In Bavaria ut plurimum vigent pœnæ jure communi Statuæ, ex jure ejusdem speciali *Pölyzey-Ordnung* libr. 5. tit. 7. art. 1. ubi blasphemii pro varietate circumstantiarum aut pecuniariâ, aut corporali, & si enormes Blasphemæ sint, amputatione linguæ, aut capitis pœnâ plecti possunt. Wiestner hic n. 10.

22 Qui sine respectu ad DEUM, & Sacramenta, ex mala consuetudine, vel ex subitanea ira, indignatione contra hominem, vel jumentum erumpunt in voces *Gotts= sacrament, Gotts= tausend= und= million= sacrament* &c. & non quidem rei erunt Blasphemæ saltem formalis, rei tamen fient de indignè pronuntiato Divinò nomine contra secundum Præceptum Decalogi. Engl n. 2. Et hinc pœnæ Blasphemorum ordinarias non incurrunt, bene tamen extraordinarias, quæ in Bavaria nostra per Judices magis timentes DEUM imponitur, juxta dispositionem Statutorum Bavariæ tit. 7. cit. art. 2. Reifensstuel n. 26.

23 Quæritur 8. quis sit Judex com-

petens respectu criminis Blasphemæ? R. cum distinctione: Vel enim ista Hæreticalis, i. e. conjuncta cum expressa Hæresi est, vel non. Si primum, cognitio de illo ad Judicem Ecclesiasticum pertinet, prout constat ex dictis Tit. 7. à n. 175. & tradunt Farin. *prax. crim.* q. 20. n. 39. Barbof. *de Offic. Episc.* alleg. 51. n. 93. & in c. fin. h. tit. n. 6. Wiestner hic n. 11.

Si secundum, est mixti fori. Abb. in 24. c. fin. h. tit. n. 9. Sanch. l. 2. mor. c. 32. n. 37. Farin. q. 20. cit. n. 39. Marta de *Juris.* p. 2. c. 13. n. 11. Barbof. *alleg.* cit. n. 93. & in c. fin. n. 6. Gonzal. *ibid.* n. 7. Pirhing hic n. 14. Wiestner n. 12. Reifensstuel n. 28. & sumitur ex c. fin. cit. ibi. *Per Episcopum suum pœnæ subdatur, --- & per temporalem præterea potestatem coactione, si necesse fuerit, Episcopi Diocesani adhibita --- mulctetur.*

Ex quo sequitur, in crimine Blasphemæ non Hæreticalis contra reum Laicum esse locum præventioni, ita tamen, ut, si unus Judex v. g. Ecclesiasticus Blasphemum punivit, per hoc non impediatur Judex Sæcularis, quin eundem etiam ipse in suo foro punire valeat, si prior minorem committit reo pœnam imposuerit. Farin. n. 39. cit. Barbof. *alleg.* cit. n. 95. Pirhing n. 14. Wiestner n. 12.

Imò etiam Blasphemiam Hæreticalem, consuetudine in his partibus passim vigente. Judices Sæculares judicare, & punire consueverunt: idque, ut appareat, ideo, quia etiam Hæreticalis ordinariè potius ex mente blasphema, quam Hæreticali, & ex errore intellectus profecta præsumitur. Reifensstuel n. 29.

TITULUS XXVII.

De Clerico Excommunicato, Deposito, vel interdicto ministrante.

S U M M A R I U M.

1. Pœna Clerici depositi ministrantis in Ordine, vel Officio sibi prohibito.
2. &c. Pœna ministrantis in Censura Ecclesiastica.
5. &c. Requisita, ut Irregularitas ab hoc incurratur.
11. &c. Cause ab Irregularitate hac excusantes.
16. &c. An Irregularitatem incurrat etiam Excommunicatus non vitandus ministrans in Ordine?
21. &c. An Sacerdos Excommunicatus, suspensus &c. Sacramentaliter absolvens?

24. &c. Quando per administrationem invalidam Sacramentorum Excommunicatus incurrat Irregularitatem?
27. &c. An Irregularitatem incurrat Sacerdos Excommunicatus, quando non conficit Sacramentum, sed tantum aliquo modo ad illud concurrat?
32. &c. An exercens actum proprium Ordinis minoris?
36. &c. An qui dubitat, num verè Excommunicatus sit?
41. &c. An irretitus Excommunicatione solam minore?

VEnatio, Percussio, Maledicentia Delicta sunt, quæ Clericos præ Laicis dedecent: ab his transmissa ad ea, quæ Clericis sunt magis propria. Talis est temeraria susceptio, & usus SS. Ordinum: quod primò fit, quando in iisdem Clericus ministrat, qui ab Ordine est depositus, vel irretitus aliquâ Censurâ Ecclesiasticâ, per quam usus Ordinis ipsi prohibetur.

1. Queritur 1. quæ sit poena Clerici depositi ministrantis, & exercentis actum Ordinis, vel Officii sibi prohibiti? **1.** Clericus depositus, sive verbaliter degradatus, i. e. perpetuò remotus ab Ordinibus, & Gradibus Ecclesiasticis propter crimen, si celebret, vel actum Ordinis, aut Officii, à quo est depositus, exerceat, vel in eo ministrat, excommunicari debet, prout statutum est *c. si quis Episcopus 1. & c. seq. b. tit. Host. in c. 1. cit. V. abscondatur, Abb. n. 1. not. 2. Barbof. n. 1. Gonzal. n. 3. Pirhing hic n. 1. § trib. seqq. König ibid. n. 2.* Et si sit incorrigibilis, exilio mulsetur *c. si quis 2. b. tit. Wagner- eck ibid. in Summ.* Præcederetamen debet monitio, ut volunt Alex. de Nevo in Gloss. ad Abb. ad c. sacro 48. de sent. Excomm. lit. B. Vivian, in c. 1. b. tit. pr. & in c. 2. eod. pr. Wagner- eck ibid. not. 1. Vallens. hic §. si quis, Pirhing ibid. n. 1. quod sumunt ex c. sacro cit. & c. si quis 2. b. tit. ibi, Et postea ab Episcopo suo correptus &c.

2. Queritur 2. quæ sit poena Clerici, qui Censurâ Ecclesiasticâ insuper habitâ, se SS. Ministeriis ingerit, & exercet actum Ordinis proprium? **1.** ab hoc triplex incurritur poena. **1.** Depositio ab Officio, & Beneficio Ecclesiastico, infligenda per sententiam, etiam monitione non præmissâ, ut ex c. latores 4. b. tit. desumunt Gloss. in c. Clerici 3. V. moniti tit. eod. Abb. ibid. n. 2. Vivian, ibid. pr. & in c. 4. cit. pr. Wagner- eck in idem c. 4. in Exeg. Pirhing hic n. 5. Wiestner n. 2. Reiffenstuel n. 2. § 3. Neque obstat c. Clerici cit. ibi, Nisi moniti; quia per hunc textum plus non indicatur, quàm quòd Episcopus possit, si velit, prius monere reum, eique, si monitus statim se emendet, ex gratia Dispensationis hanc Depositionis poenam remittere, Suar. de Censur. D. 11. sect. 3. n. 2.

2. Privatio omnium Beneficiorum *c. fraternitati 6. b. tit. & quidem ipso Jure, prout colligitur ex c. cit. V. spoliare, quod Sententia Jure lata executionem denotat. Tiraquell, in l. si unquam 8. V. teneantur n. 167. C. de revocand. Donat. Vivian, in c. 6. cit. pr. Barbof. ibid. n. 1. Wagner- eck in Exeg. c. ejusdem, Wiestner n. 2. Reiffenstuel n. 4.*

R. P. Schmalzgrueber L. V. T. II.

3. Irregularitas: quæ etiam ipso Jure, & facto incurritur, prout de suspensio constat ex c. Apostolica 9. b. tit. c. cum æterni 1. §. fin. de Sent. & re judic. in 6. & c. cum medicinalis 1. §. fin. de Sent. Excomm. eod. de interdicto personaliter, & exercente hujusmodi actus in loco interdicto ex c. is qui 18. §. fin. & c. is cui 20. de Sent. Excomm. in 6. de Excommunicato ex can. si quis Episcopus 6. & can. si q. caus. 11. §. 3. § c. fin. bic.

3. Queritur 3. quid requiratur, ut Irregularitas incuratur à Censuratis? **1.** requiritur, ut exercent actum Ordinis. Atque hinc **1.** Irregularitatem non incurrit, qui in Censura existens suscipit Ordinem; nam hic tantum incurrit suspensionem *c. veniens 1. de eo, qui furtivè &c.* **2.** qui exercet actum Jurisdictionis, dispensando in Votis, & Juramentis ferendo Censuram, vel ab ea absolvendo, si hoc faciat sine stola. **3.** qui assistit Matrimonio, modò illud non benedicat &c. Suar. de Censur. D. 11. sect. 3. n. 18. Fagnan. in c. si quis 1. b. tit. n. 15. Gonzal. ibid. n. 7. § in c. 4. n. 4. Pirhing hic n. 36. not. 2. Engl n. 2. Wiestner n. 6. Reiffenst. n. 6.

2. Ut exercent actum proprium Ordinis. Ex quo sequitur, Irregulares non fieri Clericos Censuratos, si in Censura contentent Evangelium, vel Epistolam sine Stola, & manipulo; si baptizent privatim, & non solenniter &c. quia hi actus exerceri etiam à non ordinatis possunt, & quandoque solent, Sylv. V. Irregularitas q. 13. dist. 1. § 4. Navar. Man. c. 27. n. 244. Gonzal. in c. 4. b. tit. n. 4. Engl hic n. 2. Pirhing n. 35. § 36. Wiestner n. 7. Reiffenstuel n. 6.

3. Ut actus Ordinis proprius exerceatur temerè; quia Irregularitas ista Jure lata est in poenam culpæ gravis, & quidem cum temeritate conjuncta, prout constat ex can. si quis Episcopus 6. caus. 11. q. 3. c. cum medicinalis 1. §. fin. de Sent. Excomm. in 6. c. latores 4. b. tit. quibus textibus Irregularitatis poena fertur in eos, qui, cum Censurâ sint irretiti, audent, & præsumunt se Divinis ingerere. Suar. D. 11. cit. sect. 3. n. 5. Gonzal. in c. 9. b. tit. n. 15. Pirhing n. 40. Reiffenst. n. 9.

Atque hinc hujusmodi Ordinum exercitio Irregulares non fiunt **1.** qui invincibiliter ignorant, se Censurâ aliquâ irretitos *c. Apostolica 9. b. tit.* quia Irregularitas hæc poena est, & oritur ex delicto, quod in sic ignorantem non cadit. Gloss. in c. 9. cit. V. probabili. Abb. ibid. n. 3. Suar. n. 5. cit. Avil. p. 7. D. 9. sect. 2. dub. 1. §. hinc sequitur. Vivian, in c. 9. cit. pr. Barbof. ibid. n. 1. Gonzal. n. 7. Vallens. hic §. dixi. Engl n. 3. Pirhing n. 40. § 41. Wiestner n. 12. Reiffenstuel n. 10.

B

Se-

- Secus est de illis, qui habent ignorantiam vincibilem, seu crassam, & supinam; nam ignorantia invincibilis, & probabilis, non verò crassa, & supina excusat à culpa. Vivian. in c. 9. cit. y. ceterum. Barbof. n. 1. Gonzal. n. 17. Vallenf. l. cit. Pirhing n. 41. coroll. 1. Reiffenstuel n. 10.
9. Irregularis non est, qui ejusmodi actum Ordinis exercet, exigente extrema necessitate, ut si Sacerdos excommunicatus absolva moribundum, non habentem copiam alterius Sacerdotis non censurati; quia in hoc articulo absolvere potest quilibet, ut constat ex Trid. sess. 14. c. 7. de Reform. Avil. l. cit. Engl n. 3. Pirhing n. 42. Wiestner n. 13. Reiffenstuel n. 11.
10. Non incurritur Irregularitas per Exercitium actuum Ordinis, si ex omissione eorum sequeretur grave scandalum, & infamia Sacerdotis, maxime, si ex tali omissione periculum foret, ne ex eo manifestaretur crimen illius occultum; quia Lex Ecclesiastica non videtur obligare casu, quo ejus observantia cum tali incommodo est conjuncta. Avil. l. cit. Engl n. 3. Pirhing n. 42. Wiestner n. 14. Reiffenstuel n. 12.
11. Quæritur 4. quænam aliæ causæ Censuratum, exercentem actum Ordinis ab Irregularitate propterea incurrenda excusent? R. 1. excusatur, si celebret talem actum ob gravem metum alterius gravis mali, dummodo metus iste non fuerit incusus in contemptum Censurarum, & Ecclesiæ, Engl hic n. 3.
12. Excusatur, quando sententia Censuræ est evidenter nulla, Avil. p. 7. D. 9. sect. 2. dub. 2. concl. ult. Pirhing hic n. 44. Reiffenstuel ibid. n. 13. Ratio est, quia universaliter loquendo non debet is poenam Canonicam sustinere, in cujus damnationem non est canonica lata sententia; & sicut hujusmodi Sententia Juris caret effectu, sic auctoritate, & nomine rei careat judicata, ut nec in opinione communi, aut vulgi labiis nomen habere mereatur judicata, ut dicitur Clem. 2. §. ut igitur prop. fin. de Sent. & rejudic. & concordat l. si se 4. §. condemnatum 6 ff. de re judic.
13. Si excommunicatus, suspensus, vel interdictus, post interpositam Appellationem à sententia Censuræ contra se lata, etiam illegitimam, quam tamen putat esse validam, ante absolutionem à Censura exercent actum proprium Ordinis, à quo est suspensus, vel interdictus, vel etiam alium, si sit excommunicatus, Avil. dub. 1. §. præterea notandum. Pirhing n. 43. Si tamen sciret, vel scire posset, ac deberet, appellationem suam non esse justam, non esset immunis à peccato in foro animæ, & coram DEO. Pirhing l. cit.

4. Excusat ab Irregularitate parvitas materia: qualis esset Benedictio Episcopalis, facta ab Episcopo suspensio, excommunicato &c. sine solemnitate in itinere. Suar. D. 12. de Censur. sect. 2. n. 21. Bonnac. q. 3. p. 9. n. 3. Gonzal. in c. 4. b. tit. n. 4. Item si Clericus suspensus, privatim Horas recitans, dicat Dominus vobiscum. Suar. l. cit. n. 13. Gonzal. n. 4. cit. Vel si quis faciat Officium Hebdomadarii in Choro more Monialium. Leander de regul. tr. 2. D. 20. q. 19. & D. 21. q. 15. Gonzal. l. cit.

5. Denique univèrsim loquendo, quoties intervenit quædam causa sufficienter excusans à peccato mortali, potest actus Ordinis proprius exerceri etiam ab excommunicato, suspensio, vel interdicto, absque nota Irregularitatis; quia hæc gravem culpam in Censuram violante supponit, cum sit valde gravis poena. Suar. l. cit. sect. 3. n. 5. Pirhing n. 42.

Quæritur 5. an per exercitium actuum Ordinis Irregulares efficiantur etiam Excommunicati tolerati, seu non vitandi? Ratio dubitandi oritur ex Const. Extrav. Martini V. edita in Concil. Constant. incipit Ad evitanda, ubi communicatio cum non excommunicatis Excommunicatis toleratis permittitur. Sed quia Constitutio hæc non Excommunicatis, sed fidelibus ab ea Censura liberis favorem conferre voluit, ideo

Dicendum, Excommunicatos, etiam toleratos, si temere, & non rogati exercitium Ordinum suorum se ingesserint, Irregularitatem incurere; quia Jura, quibus hæc irrogata est, generaliter loquuntur de Excommunicatis &c. non distinguendo inter toleratos, & non toleratos, Covar. in c. alma p. 1. §. 2. n. 11. Suar. D. 11. de Censur. sect. 4. n. 29. Zoesl. hic n. 6. Pirhing n. 34. not. 2. Wiestner n. 16. Reiffenstuel n. 19.

Dixi, si temere, & non rogati se ingesserint. Aliud est, si hujusmodi actuum exercitium alius ab hujusmodi Excommunicato petat; tunc enim, ut monet Suar. l. cit. n. 11. videtur servanda hæc Regula generalis, ut si ad favorem petentis pertineat, seu moraliter sit necessarium, aut valde utile, ut Excommunicatus hujus actum exercent, id possit facere sine peccato; si verò non ita pertineat ad favorem petentis, non possit. Ex quo sequitur, in primo Regulæ casu ipsum Irregularitatem non incurere, incurere autem in secundo; quia ad Irregularitatem hanc incurrendam, ut n. 15. notavi, requiritur, & sufficit culpa gravis, quæ adest in secundo, abest in primo casu.

In hoc tamen primo casu Regulæ, ut licitè, & conf. absque periculo Irregularitatis

tis ab Excommunicato tolerato administratur Sacramentum hoc petenti, requiritur 1. ut hic & nunc non possit prius absolutionem Censuræ petere: nam si possit facile, sine dubio ad id tenetur; quia per se illi prohibitum est Sacramentum cum Censura ministrare: & tunc nulla jam necessitas imminet, cum possit prius à Censura se liberare. Dixi autem *hic & nunc*; quia non obstat, quòd antea potuerit, & fuerit in mora: sed attendenda est præfens opportunitas. Suar. n. 11. cit.

2. Ut non possit per alium non excommunicatum satisfacere petenti: nam si hoc possit, tenetur abstinere ab exercitio Ordinis; quia jam nihil refert petentis, quòd ipsemet potius à quo petit, quàm alius loco illius Sacramentum administret. Suar. n. 11. cit.

3. Ut, si is, à quo petitur, ex officio non teneatur ministrare Sacramenta, qui hoc petit, cum aliqua necessitate ab ipso petat. Suar. l. cit. n. 12. quia aliàs illicitè petit. sufficit autem, ut idem Suar. l. cit. monet, communis aliqua necessitas, quæ ante *Extrav. cit.* non suffecisset.

Quæritur 6. an Irregularitatem incurrat Sacerdos excommunicatus, suspensus &c. Sacramentaliter absolvens? *3.* distinguendo inter Excommunicatum &c. toleratum, & non toleratum. Si toleratus sit, juxta dicta à n. 16. incurrit, vel non incurrit Irregularitatem; quia potest aliquando licitè administrare hoc Sacramentum, aliquando illicitè.

De Excommunicato non tolerato ratio dubitandi est; quia hic, utpote jurisdictione privatus, non absolvit validè: ac proinde in Ordine verè non ministrat, sed solum ministrare attentat. atqui non præstat impedimentum, quòd de Jure non sortitur effectum juxta Reg. non præstat 52. in 6. Conf. quia ad contrahendam Irregularitatem, cum aliud Jure expressum non est, exiguntur actus in sua specie consummati, ac perfecti, ut patet ex homicidio, & mutilatione, quæ si attentata duntaxat sint, Irregularitatem non inducunt.

Sed dicendum, à Censurato sic absolvente Irregularitatem incurri. Ita Suar. D. 11. de Censur. sect. 3. n. 15. Palao tr. 29. D. 2. p. 8. n. 12. Zoel. bicn. 14. Wiestnec. 9. Reiffenstuel n. 7. Ratio est, quia talis actum Ordinis Sacerdotalis proprium exercet, quantum est in se, cum habeat Ordinem, & idem faciat, quòd alius, qui absolvit invalidè pœnitentem rite dispositum, & qui baptizatum legitime invalidè rebaptizat, qui tamen ex communi DD. incurrit Irregularitatem.

Ad Rationem dubitandi, talis absolutio, licet non sortiat effectum liberationis à peccato, sortitur tamen effectum
R. P. Schmalzgruber L. V. T. 11.

attentationis, & exercitii Ordinis. Sufficit autem ad effectum Irregularitatis inducendæ attentatio, ut patet in rebaptizante. Ad Conf. ejusmodi absolutio in ratione exercitii actus Ordinis, sub Irregularitate prohibiti, est perfecta, & consummata.

Quæritur 7. quando per invalidam²⁴ administrationem Sacramenti Pœnitentiæ, vel aliorum, Excommunicatus incurrat Irregularitatem? *3.* distinguendo; nam dupliciter Sacramentum tale potest esse invalidum: uno, si talis administratio fuerit invalida ex defectu Ordinis, vel intentionis requisitæ; altero, si invalida fuerit ratione materiæ, aut subjecti, veluti si Clericus excommunicatus solenniter baptizat infantem non debitam materiâ, vel baptizatum rebaptizat, aut si Sacramentaliter absolvat hominem, qui revera carebat dolore necessario ad valorem Sacramenti.

Si primo modo, scilicet ex defectu²⁵ intentionis, invalidum sit Sacramentum, probabilissimum judicat Suar. D. 11. de Censur. sect. 3. n. 14. ita administrantem non incurrit Irregularitatem; quia actio illa, etiam ut procedit à tali operante, ex intentione ejus non est usus Ordinis, sed fictio illius. Et confirmari potest à simili de Hæretico purè exteriori absque interiori infidelitate; nam ille non incurrit Censuras, vel alias pœnas, ipso Jure in Hæreticos latus: Excipitur, nisi aliunde admisceatur alia communicatio in Divinis Officiis, propter quam Irregularitas contrahi possit, ut si quis faciat Sacrum servando ritum Ecclesiasticum, solumque in consecratione sit fictus, non intendendo verum Sacramentum conficere, aut Sacrificium offerre: nam talis nihilominus Irregularis erit; quia illius officii administratio in Excommunicatione facta, etiam sine Sacramento, ad Irregularitatem incurrendam sufficit. Suar. n. 14. cit.

Si secundo modo, & ex defectu²⁶ materiæ, vel subjecti invalidum sit Sacramentum, id hoc modo administrans Excommunicatus &c. Irregularitatem incurrit; quia verè violat Censuram per exercitium Ordinis. Suar. l. cit. n. 15. Gonz. in c. 4. h. tit. n. 4. Proceditque sive ita administrans sciat, materiâ, aut subjectum non esse aptum, sive ex aliquo errore Juris, aut facti hoc ignoret, ut si attentet consecrare in aqua, vel aceto, aut pane hordeaceo, existimans se habere panem, & vinum usuale; aut si Episcopus Excommunicatus ordinet feminam, existimans se ordinare virum. Nam quavis casus isti sint magis extraordinarii tamen in iisdem procedit ratio data; quia scilicet, quantum est ex parte operantis, ille fuit usus activus potestatis Ordinis, & hic est, qui prohibetur sub pœna Irregularitatis,
B 2 tis,

tis, sive in re sequatur effectus, sive non. Suar. l. cit. n. 16.

27 Quæritur 8. an Irregularitatem incurrat Sacerdos Excommunicatus etiam, qui non conficit ipsum Sacramentum, sed tantum concurrat aliquo modo ad illud? Dubium hoc locum habet in tribus Sacramentis, scilicet in Matrimonio; in Eucharistia, quando aliquis eam non conficit, sed distribuit; & in Baptismo, quando aliquis solemniter illum confert quoad ceremonias, non verò quoad substantiam, quia supponitur privatim collatus validè.

28 Quoad 1. punctum Sacerdos ad Matrimonium concurrere potest dupliciter: unus modus est, quem requirit *Trid.* ad substantiam matrimonii, dum requirit, ut fiat coram Parocho, & testibus; alter, qui pertinet ad solennitatem illius accidentalem, & consistit in solenni Benedictione novorum conjugum. Primo modo concurrere non fit Irregularis; quia ad illum actum ex vi *Trid.* non est necessarius aliquis actus Ordinis, cum valeat Matrimonium contractum coram Parocho etiam non Sacerdote. Suar. D. 11. de Censur. sect. 3. n. 18. Altero modo concurrere Irregularis efficitur; quia actio illa ex institutione Ecclesie necessariò requirit Ordinem Sacerdotalem, & exercitium illius, cum publicum, & solenne sit, continet materiam gravem, & sufficientem ad peccatum mortale. Suar. n. 19.

29 Quoad 2. de Eucharistie distributione, iterum dicendum, per hoc Irregularitatem incurri, si distributio talis fiat extra necessitatem à Sacerdote Excommunicato, vel à Diacono, saltem si hoc faciat ex Parochi commissione; Suar. n. 21. Ratio est, quia est gravissimum ministerium, & divinum ac proprium Sacerdotis ratione sui Ordinis. Accedit, quia Sacerdoti excommunicato non solum sub pena Irregularitatis prohibetur, ne Sacramenta conficiat, sed etiam, ne illa ministret, ut minister ex officio, sed hæc dispensatio est ministratio Sacramenti ex officio: ergo &c. Dixi, saltem si hoc faciat ex Parochi commissione; nam si hoc faciat absque commissione Parochi, aliqui illum ab Irregularitate, per textum *Rubr. presentis* latè, excusant, quòd putent ejusmodi distributionem, à Diacono sine licentia factam, non esse actum Ordinis Diaconatus, utpote quem tali modo non exercet ut publicus Minister ex officio deputatus. Sed esto, non possit actum hunc exercere licitè sine commissione Parochi, hujus tamen commissionis defectus magis ad defectum Jurisdictionis pertinet, qui non facit, ut evitetur Irregularitas, prout patet in Episcopo excommunicato, conferente Ordines in alieno Episcopatu sine licentia Diocese-

fani. Hinc Suar. l. cit. n. 22, putat, talem Diaconum adhuc incursum Irregularitatem.

Quoad 3. de Baptismi ceremoniis, videri posset, Irregularitatem propterea non incurri; quia plus est substantiam Baptismi sine ceremoniis dare, quàm ceremonias sine substantia, sed primum non sufficit ad Irregularitatem incurram, ut dixi n. 6. ergo nec secundum sufficit, sed dicendum incurri Irregularitatem; quia illud ministerium Sacrum est, & ceremonia satis gravis in Ecclesia, solique Sacerdoti ex officio commissa, & ad summum potest Diacono delegari, est ergo actus Ordinis in materia gravi: in quo differt à privata administratione Baptismi secundum substantiam; nam illa non est actus Ordinis, etiamsi contingat ab homine ordinato fieri. Suar. n. 20.

Cæterum quoad Irregularitatis hujus incursum ob exercitium Ordinum in Censuram factum, adverte, ut ea incuratur, necesse esse, ut exercitium Ordinis sit prohibitum quoad substantiam; nam si prohibitum duntaxat quoad modum extrinsecum, & accidentalem, ut quando Episcopus, suspensus à Pontificalibus, Missam celebrat cum eo apparatu, per tale exercitium non fit Irregularis. Zerol. *prax. Episc. V. Irregularitas n. 18.* Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 3. n. 4. Gonzal. in c. 4. b. tit. n. 4.

Quæritur 9. an Irregularitatem incurrat, qui exercet actum proprium Ordinis Minoris? Negant Sylv. *V. Irregularitas q. 27.* Covar. in c. alma p. 1. §. 6. n. 9. y. decimo, Wagnerck in c. 2. not. 2. §. 3. & alii, præsertim TT. juxta quos ad incurram ex hoc capite Irregularitatem requiritur, ut Clericus Censuratus exerceat actum proprium alicujus Ordinis Majoris. Rationem dant; quia minorum Ordinum functiones hodie non sunt actus proprii Ordinis Clericalis, cum ad eas obediendas ex recepta consuetudine passim admittantur, & deputentur Laici.

Sed verisimilius est, incurri Irregularitatem, si actum talem exerceat solenniter, & quasi ex officio proprio, h. e. eo modo, quo ab Ordinatis duntaxat solet. Ita Richard. in 4. dist. 18. art. 7. q. 5. Gabr. q. 2. art. 3. Host. in c. si quis 2. §. sed quidquid b. tit. Joan. Andr. *ibid.* n. 2. Abb. n. 4. Ugolin. de Censur. tab. 1. c. 14. §. 1. Suar. de Censur. D. 11. sect. 3. n. 1. Alterius *simil.* tr. l. 2. D. 1. c. 1. Barbof. in c. 2. cit. n. 3. Fagnan. n. 7. *ibid.* Gonzal. in c. eod. n. 2. Pirhing *hic* n. 37. §. 39. Wiestner n. 11.

Ratio est, quia Jura generaliter, & nulla facta distinctione, inter actus Ordinum Majorum, aut Minorum, pronuntiant,

tiant, Irregularitatem incurri ab eo, qui, cum Censuratus sit, exercet actum proprium sui Ordinis, ut patet ex *c. si quis cit. c. cum medicinalis 1. §. fin. & c. is cui 20. de sent. Excomm. in 6. c. quia circa 22. de Privil. & apertius ex Const. Sixti V. incipit Sanctum. edita contra male & Simoniaci promotos Non. Jan. 1582. ubi statuitur, etiam Clericos primæ Tonsuræ, ac Minorum Ordinum suspensos, si in eis ministrare præsumserint, Irregulares effici.*

35 Addit tamen Pirhing n. 39. cit. secundum præsentem Ecclesiæ usum rarò incurri hanc Irregularitatem; quia vix aliquid, aut aliquo modo quoad hæc ministeria faciunt Clerici in Minoribus constituti, quod Laici non consueverunt facere. Possunt tamen contingere casus, in quibus hæc Irregularitas contrahatur, ut si v. g. alicubi Acolythus in Missa Solenni munus suum non exerceat, nisi in peculiaribus vestibus Sacris ad hoc munus deputatis, & non nisi ij, qui talem Ordinem susceperunt; vel si Exorcista excommunicatus, vel aliâ Censurâ ligatus, veste Sacra indutus, Exorcismos Ecclesiæ super Energumenos recitaret: tunc enim uteretur potestate sibi in Ordine data, adeoque fieret Irregularis; & sic de aliis.

At Rationem dubitandi dicendum, id procedere tantum de casu quando tales Clerici non ministrant, solenniter, & quasi ex officio proprio.

36 Quæritur 10. an Irregularitatem incurrat, qui dubitat, an sit verè excommunicatus, & stante hoc dubio, exercet actum Ordinis proprium? R. distinguendo. Vel enim talis certò scit, se à Judice Ecclesiastico excommunicatum fuisse, & solum dubitat, num Excommunicatio hujusmodi legitime lata, & valida sit, necne: vel contra dubitat etiam, an defacto excommunicatus sit, eò quòd id audiat quidem per famam, aut rumorem, dubitans tamen, an rumor ille sit verus; & idem est, si dubitat, utrum commiserit vera actum, v. g. homicidium, cui aliàs Excommunicatio certò annexa est.

37 Si prius, talis debet pro excommunicato se habere, ac propterea etiam sub poena Irregularitatis ab omni exercitio Ordinis abstinere. Ita communis, & certa sententia teste Reiffenstuel hic n. 115. arg. c. illud 5. h. tit. & c. per tuas 40. de Sent. Excomm. cum concordantiis, ubi habetur, etiam casu, quo per Episcopum injustè lata est sententia Excommunicationis, eam servari debere, donec Excommunicatus absolvatur, ergo multo magis in dubio. Hinc can. sententia 1. caus. 11. q. 3. dicitur, quod sententia Pastoris, sive justa, sive injusta fuerit, timenda sit. Neque juvat, si contra eam jam latam appelleretur;

bene tamen, si appelleretur contra minas illius ferendæ arg. c. per tuas cit. & c. pastoralis 53. 6. præterea 40. de sent. & re judic. prout amplius dictum est Libr. 2. tit. 22. de appell. n. 109. & trib. seqq.

Si posterius, satis conveniunt DD. 38 eum pro Irregulari non habendum, si postea constet, ipsum excommunicatum non fuisse. Dubium tantum est, quando ita dubitans revera est excommunicatus? quo casu Irregularitatem fore existimant Sylv. V. Irregularitas n. 15. dist. 5. & Ugolin. de Censur. tab. 1. c. 14. n. 12. fin. quod sumunt ex c. illud 5. h. tit. ubi Episcopus in dubio de sua Excommunicatione Divinis se ingerens, à poena Canonica per misericordiam liberatur, non obscuro indicio, quòd poenam istam contraxerit.

Sed verisimilius negatur, sic mini-39 strantem Irregularitatem incurrere, si debitam diligentiam adhibuit ad rei veritatem cognoscendam: secus si omisit; quia hanc omittens habet ignorantiam crassam & supinam, quæ scientiæ æquiparatur c. licet 1. de Const. in 6. Zoes hic n. 9. Engl n. 3. fin. Wiestner n. 15. Adde tamen, etiam priorem teneri abstinere ab exercitio Ordinum, donec ad cautelam absolvatur à Censura; nam tutior in hac re via est eligenda: & hinc factum Episcopi c. illud cit. improbavit Pontifex.

Ad textum c. cit. dico, ibi sermo-40 nem non esse de Irregularitate, sed de alia poena, videlicet suspensione, vel Depositione, per sententiam infligenda, ut patet ex ejusdem verbis, Et non duximus infligendam; nam Irregularitas non ab homine, sed à Jure infligitur.

Quæritur 11. an Irregularis officia-41 tur etiam is, qui, dum Excommunicatione minori irretitus est, celebrat? Quæstio hæc diu fuit controversa inter DD. ex ratione, quia etiam iste peccat graviter, & Censuram Ecclesiasticam violando, Clavium potestatem apertè contemnit, quæ ratio vel unica, vel præcipua est, ob quam in Censurarum violatores à Jure statuta est Irregularitatis poena.

Sed ab hoc nullam Irregularitatem-42 contrahi, meritò docent Suar. D. 11. de censur. sect. 3. n. 1. Leander de Irregul. D. 21. q. 1. Gibalin. simil. tr. c. 5. q. 2. confect. 1. n. 7. Vivian. in c. fin. b. tit. pr. Barbof. ibid. n. 1. & 4. Gonzal. n. 11. Vallenf. hic v. addidi, Pirhing n. 45. Wiestner n. 5. & 6. & aperte decisum est in c. fin. cit. ubi supponitur, Irregularitatem solum contrahi ab eo, qui id facere præsumit in Excommunicatione majori; & meritò; nam majori Excommunicatione irretitus Clericus pro toto tempore, quo in ea persistit, suspensus est à propriis Ordinibus, scilicet ab administratio-

nie Divinorum Officiorum; suspensus autem celebrare præsumens Irregularis evadit, juxta dicta n. 4. Contra ligato Excommunicatione minori solum interdicta est Sacramentorum susceptio, non verò Ordinum exercitium; conf. hos exercens Censuram non violat. *Conf.* quia nullo Jure expressum est, quòd ligatus Excommunicatione minori per hoc, quòd Divina celebret, Irregularitatem incurrat. Irregularitas autem non incurritur, nisi in casibus Jure expressis.

43 *Ad Rationem dubitandi* ita ligatus peccat graviter, dum insuper habità eà Censurà Excommunicationis minoris, Sacramentum celebrando recipit, non verò

quatenus exercet actum Ordinis Sacro-
talis; nam hunc exercens, si cum perceptio-
ne Sacramenti conjunctus non sit, juxta
Navar. *Man. c. 27. n. 24.* Ugolin. *de cen-
sur. tab. 3. c. 6. §. 2.* Henric. *l. 13. c. 3.
§. 1.* Suar. *D. 24. sect. 2. n. 12.* Bonac.
D. 2. de Excomm. q. 3. n. 4. nullam etiam
venialem culpam admittit. Juxta Anchar.
in c. fin. cit. Host. Summ. hic n. 2. Sot. *in
4. dist. 22. q. 2. art. 3.* Covar. *in c. alma
p. 1. §. 2. n. 2.* Avil. *p. 2. de Censur. c. 6.
D. 12. dub. 3.* Palao *tr. 29. D. 2. p. 21.
n. 10.* Barbof. *in c. fin. cit. n. 6.* Pirhing
hic n. 54. culpam quidem committit, sed
venialem duntaxat.

TITULUS XXVIII.

De Clerico non ordinato ministrante.

S U M M A R I U M.

1. Graviter peccat ministrans in Ordine non suscepto.
 2. &c. Hujus pœna est Excommunicatio, suspensio, & Irregularitas.
 6. &c. Requisita ad incurrendam propterea Irregularitatem.
 10. &c. An eam incurrat exercens actum Ordinis sine tentatione cum exercendi?
 13. &c. An ministrans in Ordine defectivo suscepto?
 15. &c. Vel in ordine minore?
 18. &c. An Irregularis fiat Sacerdos simplex conferens Ordines, consecrans Ecclesias &c.
 21. &c. An eam incurrat Laicus solemniter baptizans, Missas legens &c.
 26. &c. Quis dispensare possit in ista Irregularitate?
- 1** **U**T usu Ordinis suscepti, à quo suspensus est, ita, & non minus delinquit Clericus usu Ordinis non suscepti, ut si in Minoribus duntaxat constitutus cum Dalmatica, & Manipulo solemniter cantaret Epistolam, vel Diaconus celebraret Missam, baptizaret solemniter, benediceret nuptias &c.
- 2** **Q**uæritur 1. quæ sit pœna Clerici ministrans in Ordine non suscepto? *4.* triplex à Jure statuitur. 1. Excommunicatio *c. si quis 1. b. tit.* sed ferendæ tantum sententiæ, prout ex verbo *Abjiciatur*, quod ministerium hominis indicat, colligit Suar. *de Censur. D. 42. sect. 4. n. 2.* Barbof. *in c. 1. cit. n. 1.* Wagnerck *ibid. in Exeg. Pirhing hic n. 3.* Wiestner *n. 1.* Reiffenstuel *n. 5.*
- 3** **2.** Suspensio ad biennium, vel triennium ab exercitio Ordinis, non cujuscunque (nam dispositio *c. fin. b. tit.* ubi suspensio ista statuitur, pœnalis est, conf. ad Ordines non expressos non porrigenda) sed proximè, seu ultimò suscepti, infligenda Diacono, qui Missam celebrare præsumperit. Suar. *sect. 4. cit. n. 2. §. 4.* Avil. *p. 7. de Censur. D. 9. sect. 2. dub. 15. concl. 2.* Vivian. *in c. 2. hic pr.* Pirhing *hic*
- n. 3.* König *n. 2.* Wiestner *n. 2.* Reiffenstuel *n. 3.* §. 4.
- 3.** Irregularitas, saltem partialis, *4* vi cujus ad superiores Ordines nequeat promoveri *c. si quis 1. & c. seq. b. tit.* quæ Irregularitas tum demum fit totalis, quando durante Suspensione biennali, vel triennali, ut dictum est, ad actus Ordinis, à quo ita suspensus est, exercendos temere se ingesserit. Suar. *n. 4. cit. fin.* Coninck *D. 18. dub. 6. concl. 1.* Barbof. *in c. fin. b. tit. n. 1.* Gonzal. *ibid. n. 1.* Vallens. *hic 7.* Diaconus, Engl. *n. 1.* König *n. 2.* Wiestner *n. 3.* Reiffenstuel *n. 2.*
- Eadem pœnas innovavit, & insuper *5* novas statuit post Gregorium XIII. & Sixtum V. Clemens VIII. *constit. incipit Etsi alias 21. Bullar. tom. 3.* & Urbanus VIII. *constit. incipit Apostolatus 79. tom. 4.* qui decrevit pœnis à Clemente statutis procedi posse contra omnes five Laicos, five Clericos Sæculares, vel Regulares non promotos, præsumentes Missas celebrare, & Sacramentales Confessiones audire, dummodo vigesimum ætatis suæ annum compleverint. Matthæucc. *Offic. Eccl. c. 10. n. 4. 7. sacrilegam*
- Q**uæritur 2. quid requiratur, ut Ir-